

Ενότητα 1. Πολιτισμική Επαγρύπνηση – Θέμα 3. Αξίες, Στάσεις και Συμπεριφορά

Χριστιάνα Κούτα, Έλενα Ρούσου, Έλενα Νικολαΐδου, Παναγιώτα Έλληνα, Παρασκευή Χαρίτου

Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διστακτικότητα απέναντι στον εμβολιασμό μπορεί να θεωρηθεί παγκόσμια απειλή για την υγεία. Μελέτες έδειξαν ότι η διστακτικότητα του κοινού απέναντι στον εμβολιασμό επηρεάζεται από την αρνητική στάση των επαγγελματιών υγείας απέναντι στον εμβολιασμό. Ο λόγος είναι γιατί οι επαγγελματίες υγείας θεωρούνται αξιόπιστη πηγή πληροφοριών για θέματα προαγωγής της υγείας και εμβολιασμού (Li *et al.*, 2021).

Παρόλο που είναι πολύ καλά τεκμηριωμένο ότι η χρήση εμβολίων έχει μειώσει το ποσοστό συγκεκριμένων ασθενειών που απειλούν τη δημόσια υγεία και την παγκόσμια οικονομία, η διστακτικότητα παρουσιάζει μια αυξανόμενη τάση στον γενικό πληθυσμό, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματιών υγείας (Li *et al.*, 2021).

Σύμφωνα με τον ΠΟΥ, οι παράγοντες που επηρεάζουν τη διστακτικότητα απέναντι στον εμβολιασμό μπορούν να ομαδοποιηθούν σε τρεις τομείς: συναφείς επιρροές από το περιβάλλον, επιρροές ατόμων/κοινωνικών ομάδων και ειδικά ζητήματα των εμβολίων/εμβολιασμών, τα οποία περιλαμβάνουν και τον ρόλο των επαγγελματιών υγείας (Tomljenovic *et al.*, 2021).

Η έρευνα δείχνει ότι οι παράγοντες που επηρεάζουν την απόφαση των γονέων να εμβολιάσουν το παιδί τους και τον εαυτό τους είναι: προσωπική εμπειρία, αντιλαμβανόμενη αποτελεσματικότητα του εμβολίου και ανησυχίες σχετικά με την ασφάλεια και τις παρενέργειες του εμβολίου (Goss *et al.*, 2020). Από την άλλη, η διστακτικότητα των επαγγελματιών υγείας απέναντι στον εμβολιασμό συνδέεται στενά με ανεπαρκείς γνώσεις, αντιλήψεις κινδύνου, εμπιστοσύνη, συναισθήματα, αξίες, κοσμοθεωρίες, κρίσιμα γεγονότα όπως επιδημίες, αμφιβολίες σχετικά με την αναγκαιότητα ή την αποτελεσματικότητα του εμβολίου και ανησυχίες σχετικά με πιθανές ανεπιθύμητες ενέργειες και μη βέλτιστης πρόσληψης του εμβολίου για τους ίδιους.

Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε τις στάσεις και τις συμπεριφορές των επαγγελματιών υγείας απέναντι στον εμβολιασμό για να αναπτύξουμε στρατηγικές για τη βελτίωση των ποσοστών εμβολιασμού των επαγγελματιών υγείας και άλλων ατόμων (Asma *et al.*, 2016). Η βελτίωση των γνώσεων των επαγγελματιών υγείας και η διασφάλιση της πρόσβασής τους σε αξιόπιστες πληροφορίες θα προωθήσει την αποδοχή των εμβολίων ως «αξιόπιστων αγγελιοφόρων» της αποτελεσματικότητας των εμβολίων (Lin *et al.*, 2021; Tomljenovic *et al.*, 2021).

2. ΣΤΟΧΟΣ

Στόχος αυτής της ενότητας είναι η ευαισθητοποίηση σχετικά με την επίδραση των αξιών, των στάσεων και της συμπεριφοράς στην αποδοχή και πρόσληψη εμβολίων.

3. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος αυτής της εκπαίδευσης, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να:

Γνωρίσουν τις πολιτιστικές αξίες, στάσεις και συμπεριφορές που μπορεί να έχουν οι επαγγελματίες υγείας, οι επαγγελματίες κοινωνικής ευημερίας και ο γενικός πληθυσμός για θέματα που σχετίζονται με τον εμβολιασμό.

4. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

4.1. Έννοιες και Ορισμοί

Αξίες: οι ηθικές αρχές ή τα πρότυπα συμπεριφοράς. Η οικογένεια, η θρησκεία, ο πολιτισμός και οι ηθικές προσωπικότητες στην κοινωνία επηρεάζουν έντονα τις αξίες (porUpren, 2018). Οι αξίες είναι οι προσωπικές προτεραιότητες και κατευθυντήριες αρχές για τη ζωή κάποιου που υπερβαίνουν συγκεκριμένες καταστάσεις, αντιπροσωπεύουν επιθυμητούς στόχους και χρησιμεύουν ως κριτήρια για την αξιολόγηση αποφάσεων. Οι αξίες είναι γνωστό ότι επηρεάζουν τη διαμόρφωση στάσης και συμπεριφοράς σε όλους τους πολιτισμούς και τομείς και επηρεάζουν τη στάση απέναντι στα εμβόλια, η οποία με τη σειρά της επηρεάζει τις προθέσεις (διστακτικότητα απέναντι στον εμβολιασμό) και τη συμπεριφορά (Cataldi et al., 2019).

Οι αξίες και οι στάσεις είναι σημαντικά συστατικά του χαρακτήρα και της προσωπικότητας ενός ατόμου και υπόκεινται σε αλλαγές με διαφορετικές κοινωνικές αλληλεπιδράσεις και κοινωνικές εμπειρίες ενός ατόμου. Αν και αυτές οι δύο έννοιες είναι αλληλένδετες, υπάρχει μια σαφής διαφορά μεταξύ αξιών και στάσεων (porUpren, 2018).

Οι στάσεις είναι κρίσεις ή απόψεις σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα ή άτομο. Αυτές οι απόψεις διαμορφώνονται με βάση τις αξίες και τα συναισθήματα αυτού του ατόμου (porUpren, 2018).

Τόσο οι αξίες όσο και οι στάσεις είναι αναπόσπαστα συστατικά της συνολικής συμπεριφοράς ενός ατόμου.

4.2. Τι υπάρχει στη βιβλιογραφία για το θέμα

- Regazzi, L., Marziali, E., Lontano, A., Villani, L., Paladini, A., Calabrò, G. E., Laurenti, P., Ricciardi, W., & Cadeddu, C. (2022). Knowledge, attitudes, and behaviors toward COVID-19 vaccination in a sample of Italian healthcare workers. *Human Vaccines & Immunotherapeutics*, 18(6), 2116206. <https://doi.org/10.1080/21645515.2022.2116206>. [Accessed 18/11/2022]

Οι εργαζόμενοι στον τομέα της υγείας (91,7%) πιστεύουν ότι τα εμβόλια είναι επιστημονικά μελετημένα και μεταξύ των ασφαλέστερων φαρμακευτικών προϊόντων, το 97,0% πιστεύουν ότι τα εμβόλια αποτελούν απαραίτητο εργαλείο για την προστασία της ατομικής και δημόσιας υγείας, ενώ το 91,5% δεν συμφωνούν ότι τα εμβόλια έχουν αμελητέα επίδραση στην εξάπλωση μολυσματικών ασθενειών. Συνολικά, το 17,0% του δείγματος έδειξε «γενική διστακτικότητα». Όσον αφορά τη «διστακτικότητα για το COVID-19», το 90,0% πιστεύουν ότι ο κίνδυνος επιπλοκών από τη νόσο COVID-19 είναι μεγαλύτερος από τον κίνδυνο σοβαρών ανεπιθύμητων ενεργειών από το εμβόλιο COVID-19, το 5,6% κρίνει ότι είναι προτιμότερο να αποκτήσει ανοσία έναντι του SARS-CoV-2 με τη μόλυνση παρά με εμβολιασμό, σχεδόν το 10,9% είναι πεπεισμένο ότι δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία σχετικά με την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια των εμβολίων COVID-19 λόγω της ταχείας ανάπτυξής τους και το 92,5% πιστεύει ότι το εμβόλιο COVID-19 είναι αποτελεσματικό στην πρόληψη του COVID-19.

Όταν εξετάστηκε η συμπεριφορά των συμμετεχόντων, το 98,1% των επαγγελματιών υγείας έλαβαν εμβόλιο κατά του SARS-CoV-2, με κίνητρο την κοινωνική ευθύνη (63,0%), την εμπιστοσύνη στο εμβόλιο COVID-19 ως προληπτικό μέτρο (79,0%), την επιθυμία να προστατεύσουν την οικογένεια τους (48,7%)

και λόγω υψηλού κινδύνου μόλυνσης από SARS-CoV-2 λόγω της εργασίας τους (55,1%). Επιπλέον, περισσότεροι από τους μισούς συμμετέχοντες (51,4%) δήλωσαν ότι ο φόβος μόλυνσης από τον SARS-CoV-2 επηρέασε σε μεγάλο βαθμό την απόφασή τους να εμβολιαστούν (βαθμολογία 8-10 σε κλίμακα 1-10). Μεταξύ εκείνων που δεν εμβολιάστηκαν κατά του SARS-CoV-2 (1,5%), η πλειοψηφία πίστευε ότι χρειαζόνταν περισσότερες αποδείξεις αποτελεσματικότητας και ασφάλειας του εμβολίου (57,6%), οι περισσότεροι φοβόντουσαν πιθανές παρενέργειες (54,6%) και κάποιοι άλλοι δεν θεωρούσαν ότι διατρέχουν υψηλό κίνδυνο ανάπτυξης σοβαρής νόσου (39,4%). Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες συνέστησαν το εμβόλιο τόσο στους ασθενείς τους (88,1%) όσο και στην οικογένειά τους (93,3%)..

Το επίπεδο εκπαίδευσης είναι ένας σημαντικός παράγοντας που συσχετίζεται με την τήρηση του εμβολιασμού: τα άτομα με υψηλότερο βαθμό εκπαίδευσης (μεταπτυχιακό, εξειδίκευση ή διδακτορικό), στην πραγματικότητα, φαίνεται να έχουν εμπιστοσύνη στους εμβολιασμούς, ένας παράγοντας που συνδέεται αρνητικά με τη διστακτικότητα απέναντι στον εμβολιασμό.

- Lin, C., Mullen, J., Smith, D., Kotarba, M., Kaplan, S. J., & Tu, P. (2021). Healthcare Providers' Vaccine Perceptions, Hesitancy, and Recommendation to Patients: A Systematic Review. *Vaccines*, 9(7), 713. <https://doi.org/10.3390/vaccines9070713>. [Accessed 18/11/2022]

Οι επαγγελματίες υγείας (ΕΥ) αποτελούν βασικό πληθυσμό στη μελέτη για την εμπιστοσύνη και τη συμπεριφορά για τα εμβόλια, καθώς οι συστάσεις τους επηρεάζουν την αποδοχή των ασθενών. Επιπλέον, η προσωπική εμβολιαστική συμπεριφορά τους επηρεάζει την πρόληψη και τον έλεγχο των μεταδοτικών ασθενειών σε χώρους υγειονομικής περίθαλψης. Υπάρχουν άφθονα στοιχεία που δείχνουν ότι η στάση των επαγγελματιών υγείας απέναντι στα εμβόλια επηρέασε τις πρακτικές σύστασής τους σε όλες τις ειδικότητες (πάροχοι μαιευτικής φροντίδας, ιατροί εργασίας, γενικοί ιατροί). Οι παιδίατροι με θετική στάση απέναντι στο εμβόλιο του μηνιγγιτιδόκοκκου Β (4CMenB) ήταν πέντε φορές πιο πιθανό να το συστήσουν, όπως και οι πάροχοι που πίστευαν ότι τα εμβόλια είναι αποτελεσματικά, ευεργετικά και ασφαλή. Οι επαγγελματίες υγείας που πίστευαν ότι ο εμβολιασμός και η παροχή συμβουλών στους ασθενείς σχετικά με τα εμβόλια ήταν δική τους ευθύνη είχαν αυξημένη σύσταση, συζητούσαν τα εμβόλια πιο συχνά και αντιλαμβάνονταν περισσότερο τη χρησιμότητα των εμβολίων.

Η λήψη ενθαρρυντικών πληροφοριών σχετικά με τα εμβόλια από αξιόπιστα ιατρικά ιδρύματα ή επίσημους οργανισμούς αύξησε την εμπιστοσύνη των επαγγελματιών υγείας και, ως εκ τούτου, την πιθανότητα να συστήσουν εμβόλια, ενώ υλικοτεχνικά εμπόδια όπως η έλλειψη χρόνου είχαν αρνητικό αποτέλεσμα. Η αναγνώριση ότι οι επαγγελματίες υγείας, μια ομάδα που συχνά θεωρείται αξιόπιστη πηγή, απαιτούν αξιόπιστες δικές τους πηγές αυξάνει τη σημασία της αποτελεσματικής εκπαίδευσης των παρόχων για τη διευκόλυνση της επιρροής τους στην αποδοχή του εμβολιασμού από τους ασθενείς.

- Troha, M., Šterbenc, A., Mlaker, M., & Poljak, M. (2018). Human papillomavirus (HPV) infection and vaccination: Knowledge and attitudes among healthcare professionals and the general public in Slovenia. *Acta Dermatovenerologica Alpina Pannonica et Adriatica*, 27(2). <https://doi.org/10.15570/actaapa.2018.14>. Available at: <https://www.acta-apa.org/journals/acta-dermatovenerolapa/papers/10.15570/actaapa.2018.14/actaapa.2018.14.pdf> [Accessed 18/11/2022]

Αυτή η μελέτη σχεδιάστηκε για να συλλέξει πληροφορίες σχετικά με τη γνώση και τη στάση απέναντι στη λοίμωξη από HPV και τον εμβολιασμό, μεταξύ διαφόρων επαγγελματιών υγείας που εμβολιάζουν εφήβους ή / και παρέχουν συμβουλές σχετικά με τον εμβολιασμό κατά του HPV. Επιπλέον, η έρευνα πραγματοποιήθηκε επίσης σε γονείς μαθητών της έκτης δημοτικού που πρέπει να λάβουν την απόφαση να εμβολιάσουν τα παιδιά τους και σε γυναίκες που επισκέπτονται ορισμένα γυναικολογικά εξωτερικά ιατρεία που θα πρέπει να γνωρίζουν το γεγονός ότι ο HPV είναι η αιτία σχεδόν όλων των περιπτώσεων καρκίνου του τραχήλου της μήτρας και ότι ο καρκίνος του τραχήλου της μήτρας αναπτύσσεται σπάνια

χωρίς τον HPV. Οι επαγγελματίες υγείας γενικά δεν υποστήριξαν την αναβολή του εμβολιασμού κατά του HPV, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό γονέων παιδιών έκτης τάξης θα προτιμούσε το εμβόλιο HPV να χορηγείται σε μεγαλύτερη ηλικία και με πρωτοβουλία των παιδιών τους, πιθανώς λόγω φόβου πιθανών παρενεργειών που έχουν ακούσει ή διαβάσει στα μέσα ενημέρωσης και στο διαδίκτυο ή επειδή πιστεύουν ότι τα παιδιά τους δεν θα έχουν σεξουαλική επαφή στο εγγύς μέλλον.

Σε σύγκριση με το ευρύ κοινό και άλλους επαγγελματίες υγείας, οι παιδίατροι και οι ειδικοί της σχολικής ιατρικής ήταν η μόνη ομάδα που έδειξε ισχυρή πίστη στην ασφάλεια του εμβολίου HPV. Έτσι, πρέπει να υπενθυμίζουμε συνεχώς στο ευρύ κοινό και στους επαγγελματίες υγείας ότι ο κίνδυνος ανάπτυξης καρκίνου του τραχήλου της μήτρας και άλλων καρκίνων που σχετίζονται με τον HPV υπερβαίνει κατά πολύ τους πιθανούς κινδύνους ανεπιθύμητων ενεργειών του εμβολίου HPV.

Οι παιδίατροι και οι ειδικοί της σχολικής ιατρικής δεν προσδιόρισαν το διαδίκτυο ως την κύρια πηγή πληροφοριών σχετικά με τον εμβολιασμό κατά του HPV για τους γονείς, ενώ περισσότεροι από τους μισούς γονείς των μαθητών της έκτης τάξης και η πλειοψηφία των φοιτητών ιατρικής πίστευαν ότι η απόφαση εμβολιασμού κατά του HPV επηρεάζεται κυρίως από πληροφορίες που λαμβάνονται στο διαδίκτυο. Είναι πιθανό οι πεποιθήσεις των παιδίατρων και των ειδικών της σχολικής ιατρικής να βασίζονται στις δικές τους εμπειρίες. Οι γιατροί ενθαρρύνονται θερμά να παρέχουν ακριβείς, σαφείς και ενημερωμένες πληροφορίες σχετικά με τις ασθένειες που σχετίζονται με τον HPV και τον εμβολιασμό κατά του HPV, οι οποίες θα πρέπει να είναι διαθέσιμες σε κατάλληλες, εύκολα προσβάσιμες και φιλικές προς το χρήστη ιστοσελίδες.

- Kalimeri, K., G. Beiró, M., Urbinati, A., Bonanomi, A., Rosina, A., & Cattuto, C. (2019). Human Values and Attitudes towards Vaccination in Social Media. *Companion Proceedings of The 2019 World Wide Web Conference*, 248–254. <https://doi.org/10.1145/3308560.3316489>. [Accessed 18/11/2022]

Ψυχολογικοί, πολιτικοί, πολιτιστικοί, ακόμη και κοινωνικοί παράγοντες εμπλέκονται στη συλλογιστική και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με τον εμβολιασμό, καθιστώντας τη διστακτικότητα απέναντι στον εμβολιασμό ένα περίπλοκο ζήτημα. Διεξάγοντας μια σειρά ερευνών μέσω μιας εφαρμογής που φιλοξενείται στο Facebook, μελετήθηκαν οι κοσμοθεωρίες των ανθρώπων που έκαναν "Like" σε υποστηρικτικές ή ανθεκτικές στα εμβόλια σελίδες στο Facebook. Ειδικότερα, αξιολογήθηκαν οι διαφορές στις πολιτικές απόψεις, τις ηθικές αξίες, τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας και τα γενικά συμφέροντα, διαπιστώνοντας ότι όσοι είναι σκεπτικοί σχετικά με τον εμβολιασμό, φαίνεται να εμπιστεύονται λιγότερο την κυβέρνηση, είναι λιγότερο ευχάριστοι, ενώ δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στις αντιεξουσιαστικές αξίες. Εξερευνώντας τις διαφορές στις ηθικές αφηγήσεις όπως εκφράζονται στις γλωσσικές περιγραφές των σελίδων Facebook, παρατηρείται ότι οι σελίδες που υπερασπίζονται τα εμβόλια δίνουν προτεραιότητα στην αξία της οικογένειας, ενώ οι σελίδες διστακτικότητας απέναντι στον εμβολιασμό επικεντρώνονται στην αξία της ελευθερίας. Τέλος, δημιουργώντας ενσωματώσεις με βάση τα likes που σχετίζονται με την υγεία στις σελίδες Facebook, εξερευνήθηκαν τα κοινά, λανθάνοντα ενδιαφέροντα των ανθρώπων που διστάζουν να εμβολιαστούν, δείχνοντας μια ισχυρή προτίμηση για φυσικές θεραπείες.

- Reimer, N. K., Atari, M., Karimi-Malekabadi, F., Trager, J., Kennedy, B., Graham, J., & Dehghani, M. (2022). Moral values predict county-level COVID-19 vaccination rates in the United States. *American Psychologist*, 77, 743–759. <https://doi.org/10.1037/amp0001020>. [Accessed 18/11/2022]

Παρά την ευρεία διαθεσιμότητα εμβολίων κατά του COVID-19, οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν μειωμένο ποσοστό εμβολιασμού σε σχέση με παρόμοιες χώρες. Η κατανόηση της ψυχολογίας της άρνησης εμβολιασμού, ιδιαίτερα των πιθανών πηγών διακύμανσης της αντοχής στα εμβόλια μεταξύ των υποπληθυσμών των ΗΠΑ, μπορεί να βοηθήσει στο σχεδιασμό αποτελεσματικών στρατηγικών παρέμβασης για την αύξηση του εμβολιασμού σε διαφορετικές περιοχές. Οι ηθικές αξίες σε επίπεδο κομητείας (δηλ. Φροντίδα, Δικαιοσύνη, Πίστη, Εξουσία και Αγνότητα) σχετίζονται με τα ποσοστά

εμβολιασμού COVID-19 σε 3.106 κομητείες στις Ηνωμένες Πολιτείες. Συγκεκριμένα, διαπιστώνεται ότι λιγότεροι άνθρωποι εμβολιάζονται σε κομητείες των οποίων οι κάτοικοι δίνουν προτεραιότητα στις ηθικές ανησυχίες για τη σωματική και πνευματική αγνότητα. Επιπλέον, διαπιστώνεται ότι μεγαλύτερες ανησυχίες σχετικά με τη δικαιοσύνη και την αφοσίωση στην ομάδα προβλέπουν υψηλότερα ποσοστά εμβολιασμού. Τα ευρήματά αυτά έχουν επιπτώσεις στην επικοινωνία για την υγεία, τις στρατηγικές παρέμβασης που βασίζονται σε στοχευμένα μηνύματα και τη θεμελιώδη κατανόησή μας για την ηθική ψυχολογία της διστακτικότητας και της συμπεριφοράς εμβολιασμού.

- Madewell, Z. J., Chacón-Fuentes, R., Jara, J., Mejía-Santos, H., Molina, I.-B., Alvis-Estrada, J. P., Ortiz, M.-R., Coello-Licona, R., & Montejó, B. (2021). Knowledge, attitudes, and practices of seasonal influenza vaccination in healthcare workers, Honduras. *PLOS ONE*, 16(2), e0246379. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0246379>. [Accessed 17/11/2022]

Η εμβολιαστική κάλυψη κατά της γρίπης σε δείγμα εργαζομένων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης που φρόντιζαν ασθενείς σε νοσοκομεία ήταν 52,0%, που είναι σχεδόν το ήμισυ της κάλυψης που ανέφερε ο PAHO για τους εργαζόμενους στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης στην Ονδούρα το 2017 (100%). Η κάλυψη ήταν επίσης χαμηλότερη από εκείνη των εργαζομένων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης στον Παναμά (92%), την Κόστα Ρίκα (88%), τη Γουατεμάλα (74%) και το Ελ Σαλβαδόρ το 2018 (61%), γεγονός που μπορεί να αποδοθεί σε διαφορές στα προγράμματα εμβολιασμού, τα πλαίσια εφαρμογής, τις στοχευμένες ομάδες εργαζομένων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, τη διαθεσιμότητα εμβολίων, τις δραστηριότητες επικοινωνίας και τις προηγούμενες εμπειρίες με τη γρίπη.

Η χαμηλή εμβολιαστική κάλυψη κατά της εποχικής γρίπης μεταξύ των εργαζομένων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης το 2018 μπορεί να αποδοθεί σε εσφαλμένες αντιλήψεις για τον ιό της γρίπης και το εμβόλιο. Το κύριο κενό γνώσης ήταν ότι δεν γνώριζαν ότι το εμβόλιο αποτελείται από ανενεργούς ιούς ή τμήματα ιών που δεν είναι μολυσματικά. Αυτά τα αποτελέσματα υποστηρίχθηκαν από το εύρημα ότι οι περισσότεροι συμμετέχοντες πίστευαν ότι το εμβόλιο μπορεί να προκαλέσει συμπτώματα παρόμοια με αυτά της γρίπης. Επιπλέον, ορισμένοι από τους εμβολιασμένους συμμετέχοντες ανέφεραν ότι είχαν συμπτώματα γρίπης εντός μίας εβδομάδας από τη λήψη του εμβολίου της γρίπης. Μεταξύ των μη εμβολιασμένων συμμετεχόντων, ο κύριος λόγος για τη μείωση του εμβολιασμού ήταν ο φόβος των παρενεργειών και της προσβολής από τη γρίπη.

Οι βαθμολογίες γνώσης και στάσης ήταν υψηλότερες για τους εργαζόμενους στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης που έμαθαν για τον εμβολιασμό κατά της γρίπης από επίσημες εκπαιδευσεις σε εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης.

Εάν οι εργαζόμενοι στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης έχουν θετικές αρχικές εμπειρίες εμβολιασμού, μπορεί να είναι πιο πιθανό να αναζητήσουν εμβολιασμό τα επόμενα χρόνια και στη συνέχεια να συστήσουν εμβόλια στους ασθενείς τους.

5. ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Δραστηριότητα 1 (διάρκεια: 25 minutes)

QUIZ 1 – Συμπληρώστε τα κενά

Παρακολουθήστε το ακόλουθο βίντεο: <https://youtu.be/ozE6dIXDLko> (14'38'') (στα αγγλικά, με αυτόματους υπότιτλους σε όλες τις γλώσσες) και συμπληρώστε τα κενά, ακολουθώντας μοιραστείτε τις σκέψεις/απόψεις/εμπειρίες σχετικά με το θέμα στο ειδικό φόρουμ και σχολιάστε τις απαντήσεις των άλλων συμμετεχόντων:

<https://www.goconqr.com/quiz/38390040/iene-11-module-1-5-assessment>

Οι πεποιθήσεις και οι _____ του ατόμου μπορούν να επηρεάσουν το πως αντιλαμβάνεται τις έννοιες της υγείας, το πως φροντίζει για την υγεία του και πως παίρνει αποφάσεις σχετικά με την υγεία του.

Οι πεποιθήσεις είναι οι ιδέες που οι άνθρωποι θεωρούν αληθινές και αυτές μπορούν να επηρεάσουν την _____ .

Η πεποίθηση μπορεί να προέρχεται από _____ όπως προηγούμενη νόσηση ή εμβολιασμός, αποτελεί κομμάτι της _____ του ατόμου ή της ανατροφής του, όπως πεποιθήσεις σε παραδοσιακές θεραπείες και θρησκευτικές πρακτικές που σχετίζονται με την υγεία και τη θεραπεία.

Η κατανόηση των _____ του ατόμου οι οποίες σχετίζονται με την υγεία και τον εμβολιασμό μπορούν να βοηθήσουν στον εντοπισμό των τύπων πληροφοριών που μπορούν να είναι χρήσιμες στη στήριξη του ατόμου στη λήψη _____.

Οι αξίες αποτελούν κατευθυντήριες _____ και ιδέες σχετικά με το τι είναι σημαντικό για ένα άτομο.

Οι αξίες μπορεί να περιλαμβάνουν χαρακτηριστικά όπως η γενναιότητα, _____, ανεξαρτησία, _____, κοινότητα, ή την ίδια την υγεία.

Για προώθηση της _____ του εμβολιασμού, ένας από τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους έναρξης συζήτησης για το θέμα, είναι να ακούσετε την ιστορία και τις ανησυχίες του ατόμου.

Οι πεποιθήσεις που έχουν σαν αποτέλεσμα την διστακτικότητα για εμβολιασμό μπορεί να συνδέονται με την έλλειψη πληροφοριών ή _____ η οποία διαδίδεται μέσα στην κοινότητα ή στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Μερικές φορές οι άνθρωποι έχουν ισχυρές πεποιθήσεις ή αξίες οι οποίες βασίζονται σε _____, άτυπους κανόνες ή φυσιολογικές πρακτικές οι οποίες καθοδηγούν την συμπεριφορά των κοινωνικών, θρησκευτικών ή πολιτιστικών ομάδων.

Ως επαγγελματίες υγείας στην κοινότητα, μπορείτε να εξετάσετε το ενδεχόμενο να εμπλέξετε τοπικούς θρησκευτικούς _____ για να συμβάλουν στην προώθηση των εμβολίων ως συμπληρωματική θρησκευτική πρακτική.

αξίες, συμπεριφορά, προσωπική εμπειρία, κουλτούρας, πεποιθήσεων, απόφασης, αρχές, ευθύνη, αξιοπιστία, αποδοχής, παραπληροφόρηση, νόρμες, ηγέτες

Δραστηριότητα 2 (διάρκεια: 20 minutes)

QUIZ – Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Δείτε το βίντεο: Ethics Talk: Covid19 Vaccine Hesitancy in Health Care Workforce και απαντήστε στις πιο κάτω ερωτήσεις. Ακολούθως μοιραστείτε τις σκέψεις/απόψεις/εμπειρίες για διάφορα θέματα που συζητούνται στο βίντεο στο ειδικό φόρουμ και σχολιάστε τις απαντήσεις των άλλων συμμετεχόντων: <https://www.ama-assn.org/delivering-care/public-health/dealing-covid-19-vaccine-hesitancy-among-health-care-workers> (13'08").

Ερώτηση 1:

Ποιοι είναι οι τρεις κύριοι λόγοι, σύμφωνα με τον Arthur Caplan, που κάποιοι επαγγελματίες υγείας επικαλούνται για να μην εμβολιαστούν κατά του COVID-19;

- α. Οι γυναίκες επαγγελματίες υγείας τείνουν να ανησυχούν για τη γονιμότητα και την εγκυμοσύνη. Ισχυρίζονται ότι αυτά τα εμβόλια δεν έχουν δοκιμαστεί επαρκώς στις εγκύους.
- β. Λένε ότι δεν χρειάζεται να εμβολιαστούν. Έχουν εκτεθεί στην γρίπη. Έχουν εκτεθεί στον COVID. Είναι επαγγελματίες πρώτης γραμμής. Πιθανόν να είναι η πέμπτη φορά που έχουν εκτεθεί. Είναι σίγουροι ότι έχουν ήδη αντισώματα.
- γ. Ισχυρίζονται ότι το εμβόλιο κατασκευάστηκε βιαστικά, ανησυχούν ότι έγιναν παρακάμψεις και οι μελέτες σταμάτησαν πρόωρα για να επιτραπεί η επείγουσα χρήση.
- δ. Όλα τα πιο πάνω.

Ερώτηση 2:

Δεδομένου ότι το κοινό βασίζεται στις συμβουλές επαγγελματιών, όπως γιατρών και νοσηλευτών, πώς πρέπει τα επαγγέλματα υγείας όπως η νοσηλευτική και η ιατρική να αντιμετωπίσουν την διστακτικότητα για εμβολιασμό μεταξύ των μελών τους; (Περισσότερες από μία απαντήσεις)

- α. Τα ιδρύματα πρέπει να αφιερώσουν περισσότερο χρόνο στην εκπαίδευση του εργατικού δυναμικού της υγειονομικής περίθαλψης, περισσότερα διαδικτυακά σεμινάρια, περισσότερα σεμινάρια δια ζώσης και περισσότερες εκπαιδευτικές δραστηριότητες.
- β. Να απολύσουν τους επαγγελματίες υγείας που αρνούνται να εμβολιαστούν.
- γ. Να παρακολουθούν τις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης που είναι κατά του εμβολιασμού και να παρέχουν αξιόπιστες πληροφορίες.
- δ. Να χρησιμοποιούν εκπροσώπους για παροχή πληροφοριών από τις ίδιες τις εθνικές μειονότητες του προσωπικού γιατί έτσι αυξάνεται η εμπιστοσύνη τους.
- ε. Να δωροδοκήσουν με χρήματα αυτούς που αρνούνται να εμβολιαστούν ώστε να τους πείσουν.
- στ. Να χρησιμοποιήσουν θρησκευτικούς ηγέτες, ραβίνους, ιερείς για να εξηγήσουν ότι και η θρησκεία βλέπει τον εμβολιασμό ως καθήκον του ατόμου.

No.	Τίτλος και περιγραφή της πηγής	Τύπος	Γλώσσα	Δραστηριότητες μάθησης, εκπαίδευσης, και αξιολόγησης	Σύνδεσμος
1.	Addressing Beliefs and Values Supporting Vaccination	Video 14'38''	Αγγλικά* (υποχρεωτικ ώς)	Quiz - Συμπληρώστε τα κενά	https://youtu.be/ozE6dIXDLko
2.	Dealing with COVID-19 vaccine hesitancy among health care workers	Video 13'08''	Αγγλικά (προαιρετικά)	Quiz - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής	https://www.ama-assn.org/delivering-care/public-health/dealing-covid-19-vaccine-hesitancy-among-health-care-workers

* Οι υπότιτλοι δημιουργούνται αυτόματα σε όλες τις γλώσσες **6. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ**

QUIZ – Σωστό ή Λάθος

1. Σύμφωνα με τους Reimer και συν. (2022), Λιγότεροι άνθρωποι εμβολιάζονται σε νομούς των οποίων οι κάτοικοι δίνουν προτεραιότητα σε ηθικούς προβληματισμούς για τη σωματική και πνευματική αγνότητα. (Σωστό ή Λάθος)
2. Οι Regazzi και συν. (2022) σε έρευνα τους εντόπισαν ότι το επίπεδο εκπαίδευσης δεν συσχετίζεται απαραίτητα με την συμμόρφωση για εμβολιασμό. (Σωστό ή Λάθος)
3. Σύμφωνα με τους Madewell και συν. (2022), μεταξύ των μη εμβολιασμένων συμμετεχόντων, ο κύριος λόγος για την απόρριψη του εμβολιασμού ήταν ο φόβος των παρενεργειών και προσβολής από γρίπη. (Σωστό ή Λάθος)

7. ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Asma, S., Akan, H., Uysal, Y., Poçan, A. G., Sucaklı, M. H., Yengil, E., Gereklioğlu, Ç., Korur, A., Başhan, İ., Erdogan, A. F., Özşahin, A. K., & Kut, A. (2016). Factors effecting influenza vaccination uptake among health care workers: A multi-center cross-sectional study. *BMC Infectious Diseases*, *16*, 192. <https://doi.org/10.1186/s12879-016-1528-9>
- Cataldi, J. R., Sevic, C., Pyrzanowski, J., Wagner, N., Brewer, S. E., Narwaney, K. J., Shoup, J. A., Resnicow, K., Glanz, J., Dempsey, A., & Kwan, B. M. (2019). Addressing Personal Parental Values in Decisions about Childhood Vaccination: Measure Development. *Vaccine*, *37*(38), 5688–5697. <https://doi.org/10.1016/j.vaccine.2019.08.009>
- Goss, M. D., Temte, J. L., Barlow, S., Temte, E., Bell, C., Birstler, J., & Chen, G. (2020). An assessment of parental knowledge, attitudes, and beliefs regarding influenza vaccination. *Vaccine*, *38*(6), 1565–1571. <https://doi.org/10.1016/j.vaccine.2019.11.040>
- Kalimeri, K., G. Beiró, M., Urbinati, A., Bonanomi, A., Rosina, A., & Cattuto, C. (2019). Human Values and Attitudes towards Vaccination in Social Media. *Companion Proceedings of The 2019 World Wide Web Conference*, 248–254. <https://doi.org/10.1145/3308560.3316489>
- Li, M., Luo, Y., Watson, R., Zheng, Y., Ren, J., Tang, J., & Chen, Y. (2021). Healthcare workers' (HCWs) attitudes and related factors towards COVID-19 vaccination: A rapid systematic review. *Postgraduate Medical Journal*, *postgradmedj-2021-140195*. <https://doi.org/10.1136/postgradmedj-2021-140195>
- Lin, C., Mullen, J., Smith, D., Kotarba, M., Kaplan, S. J., & Tu, P. (2021). Healthcare Providers' Vaccine Perceptions, Hesitancy, and Recommendation to Patients: A Systematic Review. *Vaccines*, *9*(7), 713. <https://doi.org/10.3390/vaccines9070713>
- Madewell, Z. J., Chacón-Fuentes, R., Jara, J., Mejía-Santos, H., Molina, I.-B., Alvis-Estrada, J. P., Ortiz, M.-R., Coello-Licon, R., & Montejo, B. (2021). Knowledge, attitudes, and practices of seasonal influenza vaccination in healthcare workers, Honduras. *PLOS ONE*, *16*(2), e0246379. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0246379>
- porOpen. (2018, October 27). *What is the Difference Between Values and Attitudes*. Pediaa.Com. <https://pediaa.com/what-is-the-difference-between-values-and-attitudes/>
- Regazzi, L., Marziali, E., Lontano, A., Villani, L., Paladini, A., Calabrò, G. E., Laurenti, P., Ricciardi, W., & Cadeddu, C. (2022). Knowledge, attitudes, and behaviors toward COVID-19 vaccination in a sample of Italian healthcare workers. *Human Vaccines & Immunotherapeutics*, *18*(6), 2116206. <https://doi.org/10.1080/21645515.2022.2116206>
- Reimer, N. K., Atari, M., Karimi-Malekabadi, F., Trager, J., Kennedy, B., Graham, J., & Dehghani, M. (2022). Moral values predict county-level COVID-19 vaccination rates in the United States. *American Psychologist*, *77*, 743–759. <https://doi.org/10.1037/amp0001020>

- Tomljenovic, M., Petrovic, G., Antoljak, N., & Hansen, L. (2021). Vaccination attitudes, beliefs and behaviours among primary health care workers in northern Croatia. *Vaccine*, 39(4), 738–745. <https://doi.org/10.1016/j.vaccine.2020.11.049>
- Troha, M., Šterbenc, A., Mlaker, M., & Poljak, M. (2018). Human papillomavirus (HPV) infection and vaccination: Knowledge and attitudes among healthcare professionals and the general public in Slovenia. *Acta Dermatovenerologica Alpina Pannonica et Adriatica*, 27(2). <https://doi.org/10.15570/actaapa.2018.14>